

Jednostavna basna koja donosi duboke istine o promenama. To je zabavna i poučna priča o četiri lika koji žive u Lavirintu i traže Sir, od koga žive i koji ih čini srećnim. Dvojica su miševi, Njuško i Brzoje. A dvojica su čovečuljci – bića veličine miša koji ponašanjem i likom veoma podsećaju na ljude. Zovu se Tucko i Mucko. Sir je metafora za ono što želite od života – dobar posao, ozbiljna veza, novac, imetak, zdravlje ili duševni mir. A Lavirint je mesto na kome tražite ono što želite – organizacija u kojoj radite ili porodica i zajednica u kojoj živite. Knjigu ćete pročitati za nekoliko sati, ali će vam njena jedinstvena mudrost trajati za ceo život.

KO JE MAZNUO MOJ SIR?

Nekada davno, u jednoj dalekoj zemlji, živele su četiri osobe, koje su trčale kroz Lavirint u potrazi za sirom od koga su živeli i koji ih je činio srećnim.

Dvojica su bili miševi i zvali su se **Njuško i Brzoje**, a dvojica su bili čovečuljci — mala bića veličine miša, ali likom i delom veoma nalik na današnje ljude. Zvali su se **Tucko i Mucko**.

Pošto su tako mali, bilo bi lako ne primetiti šta su njih četvorica radili. Ali, da ste se potrudili, otkrili bi ste neverovatne stvari!

Miševi i čovečuljci provodili su svaki dan u lavirintu i tražili svako svoj specijalni sir.

Miševi, Njuško i Brzoje, s malim glodarskim mozgovima, ali jakim instinktima, tražili su tvrdi sir koji su, kao i svi miševi, voleli da grickaju.

Dva čovečuljka, Tucko i Mucko, koristili su svoje mozgove prepune raznih ubeđenja i emocija, da bi pronašli sasvim drugačiji Sir — sir sa velikim S — jer su verovali da će uz njega postati srećni i uspešni.

Iako su miševi i čovečuljci bili potpuno različiti, ipak su imali nešto zajedničko: svakog jutra, oblačili su trenerke i patike, odlazili iz svojih kućica i jurili u Lavirint da traže svoj omiljeni sir.

Lavirint je bio prepun zamršenih hodnika i soba, a u nekima od njih krio se ukusni sir. Ali, u njemu je takođe bilo i mračnih zabiti i ćorsokaka koji nisu vodili nikuda. Na tom mestu je bilo lako izgubiti se.

Međutim, za one koji bi uspeali da se snađu, Lavirint je krio tajne koje pružaju bolji život.

Miševi, Njuško i Brzoje, koristili su jednostavnu probaj - pa - kud - puklo - da - puklo metodu za pronalaženje sira. Trčali su niz hodnik, pa kad bi otkrili da je prazan, vratili bi se i trčali niz neki drugi. Pamtili su u kojim hodnicima nema sira i brzo su nalazili nove oblasti.

Njuško je mogao da namiriše oblast i pravac u kome leži sir, imao je odličan njuh, a Brzoje bi jurcao u tom pravcu. Gubili su se, to vam je jasno, lutali u pogrešnim pravcima i često naletali na zidove. Ali, posle nekog vremena bi ponovo bili na pravom putu.

Kao i miševi, dvojica čovečuljaka, Tucko i Mucko, koristili su svoju inteligenciju i učili su iz iskustva. Međutim, oni su se oslanjali na svoje mozgove i razvijali malo prefljnije metode za pronalaženje Sira.

Ponekad im je dobro išlo, ali bi ih u nekim slučajevima moćna ljudska ubeđenja i emocije preplavile i zamaglile im pogled na svet. Zbog toga je za njih život u Lavirintu bio komplikovaniji i teži.

Bez obzira na to, Njuško, Brzoje, Tucko i Mucko nalazili su ono što traže, svaki na svoj način. Jednog dana su sva četvorica pronašli svoj omiljeni sir na kraju jednog hodnika u Skladištu sira A.

Posle toga su i miševi i čovečuljci svakog jutra oblačili svoju opremu za trčanje i kretali u Skladište sira A. Uskoro je svaki od njih stekao svoje navike.

Njuško i Brzoje su nastavili da ustaju rano i svakog jutra trče kroz lavirint, uvek istim putem.

Kada bi stigli na odredište, miševi bi skinuli patike, povezali ih pertlama i okačili ih oko vrata — da bi im bile pri ruci u slučaju da im ponovo zatrebaju. Onda su uživali u siru.

U početku su i Tucko i Mucko svakog jutra jurcali do Skladišta sira A da bi uživali u ukusnim zalagajčićima koji su tu samo njih čekali.

Ali, posle nekog vremena, čovečuljci su se promenili i stekli sasvim drugačije navike.

Svakim danom su se Tucko i Mucko budili malo kasnije, oblačili malo sporije i šetali do Skladišta sira A. Napokon, znali su gde je Sir i kako da do njega dođu.

Nisu imali pojma odakle se taj Sir stvorio, ni ko ga je tamo stavio. Naprosto su pretpostavljali da će zauvek biti tamo.

Čim bi Tucko i Mucko ujutru stigli u Skladište sira A, odmah bi se udobno smestili. Okačili bi svoje trenerke, skinuli patike i obuli papuče. Postali su veoma opušteni, sada kad su pronašli Sir.

"Ovo je sjajno," rekao je Tucko. "Ovde ima dovoljno Sira da nam traje zauvek." Čovečuljci su se osećali srećno i uspešno i mislili su da su sada sigurni.

Nije mnogo prošlo, a Tucko i Mucko su počeli da nazivaju Sir koji su pronašli u Skladištu sira A 'naš Sir'. To skladište Sira bilo je toliko veliko da su posle nekog vremena preselili i svoje kuće nešto bliže i oko njega izgradili svoj društveni život.

Da bi im bilo udobnije, Tucko i Mucko su ukrasili zidove poslovicama i crtali oko njih slike Sira, koje su ih činile srećnim. Na jednoj je pisalo:

SIR TE ČINI SREĆNIM

Ponekad bi Tucko i Mucko dovodili prijatelje da im pokažu svoju gomiletinu Sira u Skladištu sira A i pokazivali bi je s ponosom, uz ove reči, "Sta kažete, nije loš ovaj Sir, a?" Ponekad bi ga delili s prijateljima, a ponekad ne.

"Mi zaslužujemo ovaj Sir," rekao je Tucko. "Baš smo se naradili da bi ga pronašli." Podigao je lep, svež komad i pojeo ga.

Tucko je posle toga zaspao, kao i obično.

Čovečuljci bi se svake večeri teturali kući, siti i presiti, a svakog jutra se samouvereno vraćali po još Sira.

To je trajalo prilično dugo.

Tuckova i Muckova samouverenost posle nekog vremena pretvorila se u drskost koja dolazi s uspehom. Uskoro im je postalo tako udobno da nisu ni primetili šta se dogada.

Za to vreme su Njuško i Brzoje nastavili po starom. Dolazili su svako jutro, njuškali, grebuckali i trčkarali okolo po Skladištu sira A, istražujući oblast da vide da li ima nekih promena. Onda bi seli da grickaju svoj omiljeni sir.

Jednog jutra su stigli u Skladište i otkrili da sira više nema.

Nisu se iznenadili. Pošto su Njuško i Brzoje već приметili da se zalihe sira svakim danom sve više smanjuju, bili su spremni na to i instinktivno su znali šta im je činiti.

Pogledali su se, uzeli patike koje su vezali i okačili o vrata, obuli ih i vezali pertle.

Miševi nisu preterivali sa analizom stvari.

Za njih su i problem i rešenje problema bili prosti. Situacija u Skladištu sira A se promenila. Zbog toga su i Njuško i Brzoje odlučili da se promene.

Obojica su virnuli napolje u lavirint. Onda je Njuško podigao njuškicu, pronjuškao i klimnuo Brzoju, koji se zaleteo u lavirint. Njuško ga je pratio najbrže što je mogao.

Brzo su se odvažili na potragu za Novim Sirom.

Nešto kasnije tog dana, u Skladište sira A stigli su i Tucko i Mucko. Oni nisu obraćali pažnju na male promene koje su se svakog dana dešavale — prihvatili su Sir zdravo za gotovo.

Njih dvojica nisu bili pripremljeni za ono što će pronaći.

"Šta? Nema Sira?" urlao je Tucko. Nastavio je da se dere, "Nema Sira? Nema Sira?" kao da će ga neko vratiti na mesto ako bude dovoljno glasno urlao.

"Ko je maznuo moj Sir?" vikao je.

Na kraju je stavio ruke na kukove, lice mu je pocrvenelo i zaurlao je iz sve snage, "Nije fer!"

Mucko je samo s nevericom odmahivao glavom. I on je, takođe, računao s tim da će u Skladištu sira A zauvek biti sira. Stajao je tamo jako dugo, sleđen od šoka. Jednostavno nije bio spreman na sve to.

Tucko je nešto urlao, ali Mucko nije želeo da čuje. Nije želeo da se suoči sa svim tim, pa se naprosto isključio.

Ponašanje čovečuljaka nije bilo ni preterano lepo, ni produktivno, ali ga svakako možemo razumeti.

Nije im bilo lako da pronadu Sir, a čovečuljcima je on značio mnogo više od svakodnevnog 'sira nasušnog.'

Pronalaženje Sira za čovečuljke je značilo dobitak onoga za šta su mislili da im je potrebno da bi bili srećni. Svaki od njih je imao svoju predstavu o tome šta mu Sir znači, u zavisnosti od ukusa.

Za neke pronalaženje Sira značilo je dobitak materijalnih stvari. Za druge je to bilo dobro zdravlje ili duševni mir.

Za Mucka je Sir predstavljao osećaj sigurnosti, skladnu porodica i udobnu kućicu u ulici Kačkavalj.

Za Tucka je taj Sir predstavljao unapređenje u Gazdu Sira koji je svima nadređen i veliku kuću na brdu Gorgonzola.

Dvojica čovečuljaka su dugo pokušavali da odluče šta dalje da rade zbog toga što im je Sir bio tako važan. Sve što su uspeali da smisle je da još malo pronjuškaju po Sirnici Ce — pokušavali su da se uvere da Sira stvarno nema.

Dok su Njuško i Brzoje jurcali napred, Tucko i Mucko su tapkali u mestu.

Zvocali su i besneli zbog nanete im nepravde. Mucko je pao u depresiju. Sta bi se desilo kada i sutradan tu ne bi bilo Sira? Već je skovao planove za budućnost na osnovu te zalihe.

čovečuljci prosto nisu mogli da veruju. Kako je to moglo da im se desi? Niko ih nije upozorio. To nije bilo u redu. Ne može to tako.

Tucko i Mucko su te noći otišli kućama gladni i obeshrabreni. A pre nego što su otišli, Mucko je napisao na zidu:

ŠTO TI SIR VIŠE ZNAČI, TO GA VIŠE ŽELIŠ

Tucko i Mucko su sutradan napustili svoje domove, ponovo se vratili u Skladište sira A, jer su i dalje, nekako, očekivali da će u njemu zateći svoj Sir.

Situacija je ostala nepromenjena: Sira tu više nije bilo. Čovečuljci nisu znali šta da rade. Tucko i Mucko su samo stajali, nepokretni kao dva kipa.

Mucko je zatvorio oči najčvršće što je mogao i stavio ruke preko ušiju. Zeleo je da pobegne od svega. Nije želeo da prizna samom sebi da se zaliha sira svakog dana smanjivala. Prosto je verovao da ga je neko iznenađa maznuo.

Tucko je iznova analizirao situaciju i na kraju je glavnu reč preuzeo njegov komplikovani mozak sa ogromnim sistemom ubeđenja. "Zbog čega su mi ovo uradili?" besno je govorio. "Sta se ovde, zapravo, dešava?"

Mucko je konačno otvorio oči i rekao: "Uzgred, budi rečeno — a gde su Njuško i Brzoje? Možda oni znaju nešto više o ovome?"

Tucko je prezirvo puhnuo: "Ma, šta oni znaju?"

Nastavio je: "To su samo obični miševi. Oni samo reaguju na ono što im je dato. Mi smo čovečuljci. Mi smo pametniji od miševa. Trebalo bi da provalimo šta je ovde u pitanju."

"Znam da smo mi pametniji," rekao je Mucko, "ali čini mi se da se u ovom trenutku ne ponašamo

baš tako. Stvari se menjaju, Tucko. Možda i mi treba da se promenimo i počnemo da radimo stvari drugačije."

"Zašto bi se menjali?" pitao je Tucko. "Mi smo čovečuljci. Mi smo nešto posebno. Ovakve stvari nama ne bi trebalo da se događaju. A čak i da se dogode, trebalo bi da mi imamo neke olakšice."

"Zašto bi mi imali olakšice?" pitao je Mucko. "Zato što na to imamo pravo," tvrdio je Tucko. "Na šta imamo pravo?" Mucko je želeo da zna. "Imamo pravo na naš Sir." "Zbog čega?" pitao je Mucko.

"Zato što nismo mi krivi za ovo što se dogodilo," rekao je Tucko. "Ovo je uradio neko drugi i mi trebali bismo da imamo neke koristi iz svega toga."

Mucko je predlagao: "Možda bi prosto trebalo da prestanemo da ovoliko analiziramo situaciju i krenemo u potragu za Novim Sirom."

"A, ne," kontrirao je Tucko. "Ne odlazim odavde dok ne otkrijem šta se dogodilo."

Dok su Tucko i Mucko pokušavali da odluče šta da rade, Njuško i Brzoje su već dobro odmakli. Otišli su dublje u lavirint, dugim hodnicima i tražili sir u svakom Skladištu na koje bi naleteli.

Nisu mislili ni o čemu drugom osim o nalaženju Novog Sira.

Duže vreme ništa nisu nalazili, dok konačno nisu došli do oblasti lavirinta u kojoj nikada ranije nisu bili: Skladište sira N.

Zaskvičali su od ushićenja. Pronašli su ono što su tražili: ogromnu količinu Novog Sira.

Nisu mogli da veruju svojim očima. To je bilo najveće skladište sira koje su miševi ikada videli.

Tucko i Mucko su u međuvremenu još uvek sedeli u Skladištu sira A i procenjivali svoj položaj. Sada su već trpeli zbog nestašice sira. Postali su ljutiti i frustrirani i krivili su jedan drugog zbog situacije u kojoj su se našli.

Mucko bi povremeno pomislio na svoje prijatelje miševe, Njuška i Brzoja i pitao se da li su već pronašli Sir. Razmišljao je kako im verovatno nije lako, pošto je trčanje kroz lavirint prilično nesigurna stvar. Ali, on je takode znao da to traje samo neko vreme.

Ponekad bi Mucko zamišljao Njuška i Brzoja kako nalaze Novi Sir i uživaju u njemu. Pomišljao bi kako bi mu prijala avantura u lavirintu, kao i zaliha Novog Sira. Skoro da je mogao da mu oseti ukus.

Što je jasnije Mucko video sliku sebe kako pronalazi i uživa u Novom Siru, češće je razmišljao o odlasku iz Skladišta sira A.

"Hajdemo!" iznenada je uzviknuo.

"Ne," Tucko je brzo reagovao. "Ovde mi se dopada. Udobno mi je. Ovde sve znam. Osim toga, tamo napolju je opasno."

"Ne, nije," usprotivio se Mucko. "I ranije smo trčali kroz mnoge delove lavirinta, pa možemo i sada."

"Prestar sam za to," rekao je Tucko. "I bojim se da me uopšte ne interesuje da lutam okolo, gubim se i pravim idiota od sebe. A ti?"

Posle toga, Muckov strah od poraza se ponovo probudio i nada u pronalazak Novog Sira je izbledela.

Tako da su čovečuljci svakog dana radili isto ono što i ranije. Odlazili su u Skladište sira A, tamo sedeli i vraćali se sa svežim brigama i frustracijama umesto sa sirom.

Pokušali su da se prave da se ništa nije dogodilo, ali su sve gore i gore spavali, sledećeg dana su imali manje energije i postajali su veoma nervozni.

Njihovi domovi više nisu bili srećna gnezda kao ranije. Čovečuljci su teško spavali i imali su noćne more u kojima nisu pronalazili Sir.

A ipak su se Tucko i Mucko svakog dana vraćali u Skladište sira A i čekali tamo svakog dana.

Tucko je rekao, "Znaš, kad bi samo radili marljivije, možda bi otkrili kako se stvari nisu toliko promenile. Sir mora da je tu negde blizu. Možda su ga prosto sakrili tu iza zida."

Tucko i Mucko su sledećeg dana sa sobom poneli alat. Tucko je držao dleto, a Mucko je lupao čekićem dok nisu probili rupu u zidu Skladišta sira C. Virnuli su unutra, ali Sira nije bilo.

Razočarali su se, ali su i dalje verovali da mogu da reše problem. Počinjali su ranije, ostajali duže i radili marljivije. Ali, posle nekog vremena, dobili su samo veliku rupu u zidu.

Mucko je počeo da uvida razliku između aktivnosti i produktivnosti.

"Možda," počeo je Tucko, "bi trebalo da sedimo ovde i da vidimo šta će se desiti. Pre ili kasnije, vratiće nam Sir."

Mucko je želeo da veruje u to, pa je svakog dana odlazio kući da se odmori i vraćao se, nevoljno, s Tuckom u Skladište sira A. Ali, Sira nije bilo ni od korova.

Čovečuljci su do tada već bili iznureni glađu i stresom. Mucku je dosadilo da čeka bolje dane. Počeo je da uviđa da će im biti sve gore, što duže budu ostali bez Sira.

Mucko je shvatio da idu u pogrešnom pravcu.

Konačno je jednog dana Mucko počeo da se smeje na svoj račun. "Ha, ha, gledaj nas. Samo se vrtimo u krugu, a pitamo se zašto stvari ne idu na bolje. Da sve ovo nije toliko besmisleno, bilo bi još smešnije."

Mucku se nije dopadala ideja povratka u Lavirint, jer je znao da će se izgubiti i da nema pojma gde bi mogao da pronađe sir. Ali, morao je da se nasmeje svojoj gluposti kada je shvatio koliko ga je strah promenio.

Pitao je Tucka, "Gde smo stavili naše patike?" Dugo ih je tražio jer su svu opermu sklonili čim su pronašli sir u Skladištu sira A — mislili su da im više neće biti potrebna.

Kada je Tucko video kako Mucko obuva patike, rekao je, "Nećeš valjda stvarno da izađeš u Lavirint? Zašto prosto ne ostaneš ovde sa mnom dok nam ne vrate Sir?"

"Zato što ti ništa ne razumeš," rekao je Mucko. "Ni ja nisam želeo da razumem, ali sada shvatam da nam ga nikada neće vratiti. Vreme je da potražimo Novi Sir."

Tucko se usprotivio, „Ali šta ako tamo napolju više nema Sira? Ili, ako ga ima, šta ako ga ne pronađeš?"

"Ne znam," rekao je Mucko. To pitanje je sam sebi postavio i previše puta i svaki put bi iznova osetio iste strahove koji su ga zadržavali tu, na istom mestu.

Pitao se: "Gde je verovatnije da ću pronaći Sir — ovde, ili u Lavirintu?"

U glavi je naslikao sliku. Video je sebe kako odlazi u lavirint sa osmehom na licu.

Iako ga je ova slika iznenadila, takode ga je i ohrabrila. Video je kako se svaki čas gubi u Lavirintu, ali je osećao da će na kraju pronaći Novi Sir tamo negde, kao i sve one dobre stvari koje ga prate. Skupio je snagu.

Onda je iskoristio svoju maštu i u glavi naslikao najuverljiviju moguću sliku — sa svim realističnim detaljima — sebe kako pronalazi i uživa u ukusu Novog Sira.

Video se dok jede rupičasti švajcarski sir, svetlo narandžasti čedar, italijansku mocarelu i predivni, meki francuski kamamber i ...

Onda je Tucko nešto rekao, pa je shvatio da je još uvek u Skladištu sira A.

Mucko je rekao: "Ponekad se, Tucko, stvari menjaju tako da se nikada ne vrate na staro. Ovo mi tako izgleda. To je život! Sve se menja, pa moramo i mi."

Mucko je pogledao svog omršavelog druga i pokušao da ga dozove pameti, ali se Tuckov strah pretvorio u ljutnju, pa nije želeo da ga sluša.

Mucko nije želeo da bude grub, ali je morao da se nasmeje njihovoj zajedničkoj gluposti.

Mucko se odmah osetio življe, dok se spremao za polazak i shvatio je da konačno može da se smeje samome sebi, da se opusti i krene dalje.

Mucko se nasmejao i najavio: "Vreme je za LAVIRINT!"

Tucko je ostao namrgođen i nije odreagovao.

Mucko je podigao mali, oštar kamenčić i napisao na zidu za Tucka ozbiljnu misao. Kao i uvek, Mucko je čak nacrtao i crtež sira oko nje, u nadi da će to naterati Tucka da se osmehe, razveseli i krene u potragu za Novim Sirom. Ali, Tucko nije želeo da shvati.

Napisao je:

AKO SE NE PROMENIŠ, IZUMREĆEŠ

Mucko je posle toga zabrinuto virnuo napolje u Lavirint. Razmišljao je o tome kako je samog sebe uvalio u ovu nestašicu sira.

Verovao je da u Lavirintu više nema Sira, ili da ga možda neće pronaći. Takvi strahovi su ga sputavali i ubijali.

Mucko se nasmešio. Znao je da se Tucko pita, "Ko je maznuo moj Sir?", a Mucko se pitao, "Zbog čega ranije nisam krenuo za Sirom?"

Kada je krenuo napolje, u lavirint, Mucko je pogledao tamo otkuda je došao i osetio je svu udobnost tog mesta. Osećao je kako ga vuče poznata teritorija — iako tamo duže vreme nije bilo Sira.

Mucko se malo zabrinuo i zapitao se da li stvarno želi da krene u lavirint. Na zidu ispred sebe napisao je poslovicu i gledao je neko vreme:

ŠTA BIH SADA URADIO KADA ME NEBI BILO STRAH

Razmislio je o tome.

Znao je da mu strah povremeno može biti od koristi. Kada se bojiš, stvari mogu da se još više pogoršaju ukoliko nešto ne uradiš, pa tako može da te potakne na akciju. Ali, ne valja kada se toliko bojiš da nisi u stanju da išta uradiš.

Pogledao je udesno, u deo lavirinta kroz koji nikada nije prošao i osetio je strah.

Onda je duboko udahnuo, skrenuo desno i lagano potrčao u nepoznato.

Dok je pokušavao da pronađe pravi put, Mucko se u početku brinuo da nije možda predugo čekao u Skladištu sira A. Dugo nije probao ni mrvicu Sira i bio je baš slab. Put kroz Lavirint je zbog toga bio duži i naporniji nego obično. Odlučio je da će, ako ikada bude ponovo u sličnoj situaciji, ranije otići iz udobne zone i prilagoditi se promenama. Tako će sve biti lakše.

Mucko se tada slabašno nasmešio i pomislio, "Bolje ikad, nego nikad."

Tokom sledećih nekoliko dana, Mucko je tu i tamo pronalazio po malo Sira, ali mu to nije dugo potrajalo. Nadao se da će naći dovoljno Sira da može da ga odnese Tucku i ohrabri ga da izađe u Lavirint.

Ali, Mucko još uvek nije bio dovoljno samou-veren. Morao je da prizna da ga je lavirint zbunji-vao. Stvari su se izgleda promenile otkad je posle-dnji put bio tu.

Cim bi pomislio da je počeo da napreduje, izgubio bi se u hodnicima. Kao da je išao dva koraka napred, a jedan nazad. Lov na Sir je bio pravi izazov ali, morao je da prizna da povratak u Lavirint nije bio ni izbliza onako strašan kako ga je on zamišljao.

Kako je vreme prolazilo, počinjao je da se pita da li je njegova nada u pronalaženje Novog Sira uopšte realna. Pita se, da nije odgrizao veći zalogaj nego što može da sažvaće? Onda se nasmejao, jer je shvatio da u tom trenutku uopšte nema šta da žvaće.

Cim bi se obeshrabrio, podsetio bi samog sebe da je ono što on radi, koliko god u tom trenutku bilo neprijatno, mnogo bolje nego sedenje u praznom Skladištu sira A. Preuzeo je kontrolu nad svojim životom, umesto da dozvoljava da mu se stvari prosto dešavaju.

Onda se podsetio — ako Njuško i Brzoje mogu da napreduju, onda može i on!

Kasnije, kada bi se Mucko osvrnuo na prošle dane, shvatio je da Sir iz Skladišta sira A nije mogao tek tako da nestane preko noći, kao što je onda verovao. Količina Sira se sve više smanjivala, a ono što je ostalo se pokvarilo. Nije bilo ukusno.

Možda je čak i bud rasla po Starom Siru, a on nije ni primetio. Međutim, morao je da prizna da bi verovatno uspeo da shvati šta se sprema da je poželeo. Ali — nije.

Mucko je sada shvatao da ga promena verovatno ne bi toliko iznenadila da je sve vreme pažljivo posmatrao šta se događa i tako predvideo budućnost. Možda su upravo to Njuško i Brzoje i radili.

Odlučio je da će od sada pa nadalje biti budniji. Očekivaće promene i tražiti ih. Verovaće svojim instinktima i osetiće kada će doći do promena, pa će tako biti spreman da im se prilagodi.

Stao je da se malo odmori i napisao na zidu Lavirinta:

ČESTO NJUŠI SIR, JER ĆEŠ TAKO ZNATI

KAD ĆE POČETI DA SE KVARI

Nešto kasnije, pošto prilično dugo nije pronašao Sir, Mucko je konačno naleteo na veliko Skladište koje je obećavalo. Kada je ušao unutra, međutim, jako se razočarao jer je bilo prazno.

"Prečesto sam doživljavao ovaj osećaj praznine," pomislio je. Došlo mu je da odustane.

Mucko je počeo da gubi snagu. Znao je da se izgubio i uplašio se da neće preživeti. Razmišljao je o povratku u Skladište sira A. Bar bi, ako bi uspeo da se vrati, tamo bio sa Tuckom. Onda se ponovo zapitao: "Šta bih uradio kada me ne bi bilo strah?"

Mucko je pomislio da je prevazišao svoj strah, ali se ipak bojao mnogo češće nego što je to želeo da prizna samom sebi. Nije uvek bio siguran u to čega se boji, ali je u svojoj slabosti znao da se naprosto boji samoće. Mucko nije bio svestan činjenice da i sada zaostaje zbog toga što se boji.

Mucko se pitao da li je Tucko krenuo dalje, ili je još uvek tamo, paralizovan od straha. Onda se Mucko setio onih vremena kada se najbolje osećao u lavirintu. To su bila vremena u kojima je napre-dovao.

Napisao je na zidu, da se podseti i da posluži Tucku, ako jednog dana odluči da ga prati, ovu rečenicu:

AKO KRENEŠ U NEISTRAŽENOM PRAVCU,

LAKŠE ĆEŠ PRONAĆI NOVI SIR

Mucko je pogledao niz mračni prolaz, svestan svog straha. šta li ga čeka tamo napred? Da li je sve prazno? Ili, još gore, da ne vreba neka opasnost? Počeo je da zamišlja raznorazne zastrašujuće stvari koje bi mogle da mu se dogode. Na smrt se preplašio.

Nasmejao se samom sebi. Shvatio je da strah samo pogoršava stvari. Onda je uradio ono što bi radio kada ga ne bi bilo strah. Krenuo je u neistraženom pravcu.

Dok je trčao niz mračni hodnik, počeo je da se smeška. Mucko to još nije shvatao, ali otkrio je ono što mu hrani dušu. Opuštio se i verovao u ono što leži pred njim, iako baš i nije tačno znao šta je to.

Mucko se iznenadio kada je shvatio da uživa sve više i više. "Zbog čega se osećam ovako dobro?" pitao se. "Nemam Sira i ne znam gde idem."

Ubrzo je shvatio zašto.

Zastao je da napiše ovo na zidu:

KADA PREVAZIĐEŠ STRAH, OSETIĆEŠ DA SI SLOBODAN

Mucko je shvatio kako je bio zarobljenik svog sopstvenog straha. Oslobodio ga je put u nepoznato.

Osećao je blag povetarac koji je duvao u tom delu Lavirinta i osvežavao ga. Nekoliko puta je duboko udahnuo i to ga je malo oživelo. čim je prevazišao strah, sve to je bilo mnogo prijatnije nego što je nekada mislio da može biti.

Mucko se jako dugo nije osećao tako dobro. Skoro da je zaboravio koliko je zabavno boriti se.

Da bi još više popravio stvari, Mucko je ponovo počeo da zamišlja. Ugledao je sebe, sa svim detaljima, kako sedi u sred gomile svojih omiljenih sireva — od čedara do brija! Video je sebe kako gricka sve moguće sireve koje voli i dopalo mu se to što vidi. Onda je zamislio koliko bi uživao u svim tim divnim ukusima.

Sto je jasnije video sebe kako uživa u Novom Siru, to mu je realnija i verovatnija ta slika postajala. Prosto je osećao da će ga uskoro pronaći.

Napisao je:

KAD ZAMISLIM SEBE KAKO JEDEM NOVI SIR, TA SLIKA ME VODI DO NJEGA

Mucko je stalno razmišljao o tome šta će dobiti, umesto da plače nad onim što gubi.

Pitao se zbog čega je oduvek zamišljao da će promena voditi u nešto gore. Sada je shvatio da promene mogu da vode i u nešto dobro.

"Zbog čega to nisam ranije shvatao?" pitao se.

Onda je jurnuo kroz Lavirint brže i snažnije. Ubrzo je ugledao Skladište sira i veoma se uzbudio kada je primetio komadiće Novog Sira blizu ulaza.

To su bile neke vrste Sira koje nikada ranije nije video, ali su delovale odlično. Probao ih je i bile su slasne. Pojeo je većinu komadića Novog Sira, a nekoliko je stavio u džep da bi ih kasnije eventualno podelio sa Tuckom. Snaga je počela da mu se vraća.

Ušao je u Skladište veoma uzbuđen. Ali, na svoj očaj, otkrio je daje prazan. Neko je tu bio pre njega i ostavio samo nekoliko komadića Novog Sira.

Shvatio je da bi verovatno i on tu pronašao pristojnu količinu Novog Sira, da je ranije krenuo u potragu.

Mucko je odlučio da se vrati i proveriti da li je Tucko spreman da pođe s njim.

Dok se vraćao istim putem nazad, zastaO je i napisao na zidu:

ŠTO BRŽE PREBRODIŠ STARI SIR, BRŽE ĆEŠ PRONAĆI NOVI.

Posle nekog vremena, Mucko je stigao do Skladišta sira A i pronašao Tucka. Ponudio mu je komadiće Novog Sira, ali ih je on odbio.

Tucko je cenio gest svog prijatelja, ali je rekao: "Mislim da mi se taj Novi Sir ne bi dopao. Nisam navikao na to. Zelim da mi vrate moj Sir i ne želim da se promenim dok ne dobijem ono što želim."

Mucko je samo razočarano odmahnuo glavom i nevoljno se otisnuo na put. Kada se vratio do najdalje tačke koju je istražio u lavirintu shvatio je da mu prijatelj nedostaje, ali mu je takođe bilo jasno da mu se dopada ono što trenutno radi. Čak i pre nego što pronađe ono za šta se nadao da će biti velika, ukusna zaliha Novog Sira, ako mu to ikada pođe za rukom, on je spoznao da to nije jedina stvar koja ga čini srećnim.

Bio je srećan kada njime ne upravljaju strahovi. Dopadalo mu se ono čime se sada bavi.

Posle ove spoznaje Mucko više nije osećao onu istu slabost, kao u Skladištu sira A bez Sira. Saznanje da ne želi da dozvoli da ga strah sputa i da ide u novom, neistraženom pravcu bilo je dovoljno da mu povрати snagu i osveži ga.

Sada je osećao da je samo pitanje vremena kada će pronaći ono što mu je potrebno. U stvari, osećao se kao da je već pronašao ono što traži.

Nasmešio se kada je shvatio:

BEZBEDNIJE JE LUTATI KROZ LAVIRINT NEGO OSTATI TAMO GDE NEMA SIRA

Mucko je još jednom shvatio, kao nekada, da ono čega se bojiš nikada nije onako strašno kako ga ti zamišljaš. Strah kome ti dozvoliš da se nataloži u tvom umu gori je od stvarnosti.

On se toliko bojao da nikada neće pronaći Novi Sir da čak nije želeo ni da počne da traži. Ali, čim je krenuo na putovanje, u hodnicima je pronašao dovoljno Sira da ga održi u životu. Sada se nadao da će pronaći nešto više. I samo traženje je postalo uzbudljivo.

Njegovo rezonovanje je ranije bilo zamagljeno strahovima i brigama. Razmišljao je o tome kako nema dovoljno sira, ili bar ne onoliko koliko mu treba. Razmišljao je više o tome šta bi moglo da pođe po zlu, nego po dobru.

Ali, sve to se promenilo u trenutku kada je otišao iz Sirnice C.

Ranije je verovao da Sira nikada neće nestati i da promene ne valjaju.

Sada je shvatio da je prirodno da se promene neprekidno dešavaju, bez obzira na to da li ih očekuješ ili ne. Promene mogu da te iznenade samo ukoliko ih ne očekuješ.

Kada je shvatio da su se njegova ubedenja promenila, zastao je da napiše na zidu:

BAJATA UBEĐENJA NE VODE DO NOVOG SIRA.

Mucko još uvek nije pronašao Sir, ali je razmišljao o onome što je naučio dok je trčao kroz lavirint.

Sada je shvatao da njegova nova ubeđenja ohrabruju i novo ponašanje. Ponašao se drugačije nego onda kada se neprekidno vraćao u prazno

Skladište.

Znao je da se s promenom ubeđenja, promene i dela.

Možeš da veruješ da će ti promena naškoditi i da pružaš otpor. A možeš i da veruješ da će ti pronalazak Novog Sira pomoći da je prihvatiš.

Sve zavisi od toga u šta veruješ.

Napisao je na zidu:

KADA SHVATIŠ DA MOŽEŠ DA PRONAĐEŠ NOVI SIR

U KOME ĆEŠ UŽIVATI, MENJAŠ PRAVAC

Mucko je znao da bi sada bio u mnogo boljoj formi da je na vreme prihvatio promene i ranije napustio Skladište sira A. Bio bi jači i telom i duhom i mogao bi bolje da izađe na kraj sa izazovima traženja Novog Sira. U stvari, do sada bi ga verovatno i pronašao da je očekivao promene, umesto što je traćio vreme poričući da se išta promenilo.

Ponovo je iskoristio svoju maštu i ugledao sebe kako nalazi i gustira Novi Sir. Odlučio je da krene dublje u neistražene delove Lavirinta i tu i tamo bi pronašao mrvice Sira. Ponovo je stekao snagu i sigurnost u sebe.

Kada bi se setio mesta odakle je došao, Mucku je bilo drago što je tako često ostavljao poruke na zidovima. Bio je ubeden da će one koristiti Tucku kao putokazi koje će pratiti kroz Lavirint, ako ikada odluči da napusti Skladište sira A.

Mucko se iz sve snage nadao da ide u dobrom pravcu. Zamislio je mogućnost da Tucko pronade Rukopis na Zidu i tako krene pravim putem.

Napisao je na zidu ono o čemu je već duže razmišljao:

AKO NA VREME PRIMETIŠ SITNE PROMENE,

LAKŠE ĆEŠ SE PRILAGODITI KRUPNIM KADA NAIDU

Do sada se Mucko već oslobodio prošlosti i prilagođavao se sadašnjosti.

Nastavio je svoje putešestvije kroz Lavirint brže i snažnije. Posle kraćeg vremenaje uspeo.

Kada mu se učinilo da putuje kroz Lavirint već strašno dugo, njegov put — ili bar deo njegovog puta — završio se brzo i srećno.

Mucko je išao niz hodnik njemu sasvim nepoznat, skrenuo iza ugla i pronašao Novi Sir u Skladištu sira N!

Kada je ušao unutra, zaprepastilo ga je ono što je ugledao. Svugde oko bile su naslagane najveće zalihe Sira koje je ikada video. U početku mu nije baš sve bilo poznato, jer je tu bilo i nekih vrsta Sira koje nikada ranije nije video.

Onda se na trenutak zapitao da to možda nije san, dok se nisu pojavili njegovi stari prijatelji Njuško i Brzoje.

Njuško je klimnuo glavom Mucku u znak dobrodošlice, a Brzoje mu je mahnuo šapom. Njihovi mali debeli stomačići delovali su kao da su tu proveli već duže vreme.

Mucko im se na brzinu javio i počeo da gricka

svoje omiljene Sireve. Skinuo je patike, povezao pertle i obesio ih oko vrata u slučaju da mu ponovo zatrebaju. Njuško i Brzoje su se nasmejali. Klimnuli su glavama s divljenjem. Onda se Mucko bacio na Novi Sir. Kada se dobro zasitio, podigao je komad t svežeg Sira i napravio zdravicu. "Ura za promene!"

Dok je Mucko uživao u Novom Siru, razmišljao je o onome što je naučio.

Shvatio je da se sve vreme držao za iluziju Starog Sira koji više nije postojao, pa se zbog toga bojao promena.

Pa šta ga je onda nateralo da se promeni? Strah ! od umiranja od gladi? Mucko se nasmešio, jer je bio ; siguran da mu je to prilično pomoglo.

Onda se nasmejao i shvatio da je počeo da se i menja upravo u trenutku kada je naučio da se smeje! samom sebi i svojim greškama. Shvatio je da se čovek najbrže menja kada uspe da se smeje sopstvenoj gluposti — tada može da se opusti i krene dalje.

Bio je svestan da je naučio nešto korisno o na-stavljanju dalje od svojih prijatelja miševa, Njuška i Brzoja. Oni su se trudili da im život bude jednostavan. Nisu preterano analizirali, ni komplikovali stvari. Kada se situacija promenila i Sira više nije bilo, oni su se promenili i krenuli za njim. Toga će po uvek sećati.

Mucko je takođe iskoristio svoj mozak za ono što čovečuljci rade bolje od miševa.

Zamišljao je sebe — do najsitnijih pojedinosti — kako pronalazi nešto bolje — mnogo bolje.

Razmišljao je o greškama koje je napravio u prošlosti i iskoristio ih da isplanira budućnost. Sada je znao da se izlaženje na kraj sa promenama uči:

Treba biti svesniji potrebe da život bude što jednostavniji, treba biti fleksibilan i brže reagovati.

Ne treba previše komplikovati stvari i zbunjivati se strahovima.

Treba primetiti male promene na samom početku, da bi bili bolje pripremljeni za velike koje možda nailaze.

Znao je da se treba brže prilagođavati, jer ako se to ne uradi na vreme, može biti prekasno.

Morao je da prizna da najveća prepreka promenama leži u nama i da se ništa ne popravja dok se i sami ne promenimo.

Možda je najvažnija spoznaja da uvek postoji neki Novi Sir tamo negde, bez obzira na to da li si toga u datom trenutku svestan ili ne. I da ga dobijaš, kao nagradu, onda kada prevaziđeš strah i počneš da uživaš u avanturi.

Znao je da strah ponekad treba poštovati, jer te zaustavlja da ne srljaš u opasnost. Ali, shvatio je da je većina njegovih strahova bila iracionalna i da su ga sprečavali da se promeni kada je to bilo potrebno.

Međutim, iako mu se to ranije nije dopadalo, promena je zapravo bila prikriveni blagoslov, jer ga je odvela do boljeg Sira.

Čak je i u sebi pronašao bolju osobu.

Dok se Mucko podsećao svega onoga što je naučio, setio se i svog druga Tucka. Pitao se da li je Tucko ikada pročitao neku od poslovice koje mu je Mucko napisao na zidu Skladišta sira A i na zidovima Lavirinta.

Da li je Tucko ikada odlučio da se mane ćorava posla i krene dalje? Da li je ikada ušao u Lavirint i pronašao nešto što bi mu poboljšalo život?

A možda je Tucko još uvek na istom mestu, jer ne želi da se promeni.

Mucko je razmišljao o povratku u Sirnicu C, da pronađe Tucka — bio je siguran da može lako da se vrati nazad. Mislio je da bi, ukoliko ga pronađe, mogao da pokaže Tucku kako da se izbavi iz svoje nevolje. Ali, Mucko je shvatio da je već pokušao da ubedi svog prijatelja da se promeni.

Tucko je morao sam da pronade put izbjavljenja iz puke udobnosti i ličnih strahova. Niko to ne može da uradi umesto njega, niti da ga na tako nešto nagovori. On sam mora nekako da shvati dobrobit promena.

Mucko je znao da bi Tucko mogao da nađe put po tragu, čitajući usput Rukopis na zidu.

Otišao je i na najvećem zidu Skladišta sira N napisao suštinu onoga što je do tada naučio. Nacrtao je veliki crtež sira oko svih tih mudrosti i sa smeškom ih gledao:

PROMENE SE DEŠAVAJU

NEKO STALNO SKLANJA SIR

PREDVIDI PROMENE

PRIPREMI SE NA NESTANAK SIRA

POSMATRAJ PROMENE

ČESTO NJUŠI SIR DA BI ZNAO KAD ĆE DA SE UBAJATI

BRZO SE PRILAGOĐAVAJ PROMENAMA

STO PRE PREBOLIŠ STARI SIR, BRŽE ĆEŠ UŽIVATI U NOVOM.

PROMENI SE

IDI ZA SIROM

UŽIVAJ U PROMENAMA!

UŽIVAJ U AVANTURI I UKUSU NOVOG SIRA!

BUDI SPREMAN DA SE BRZO PROMENIŠ I DA UŽIVAŠ U TOME

SIR STALNO NESTAJE

Mucko je shvatao koliko je daleko odmakao od onih dana kada je sa Tuckom bio u Skladištu sira A, ali je znao da lako može ponovo da se vrati na staro ukoliko mu postane dovoljno udobno. Stoga je svaki dan vršio inspekciju u Skladištu sira N, da bi proverio u kakvom je stanju Sir. Uradiće šta god bude bilo potrebno da izbegne da ga iznenade neočekivane promene.

Iako je Mucko još uvek imao ogromnu zalihu Sira, često je izlazio u Lavirint i istraživao nove oblasti da bi bio u toku s događanjima oko njega. Znao je da je bezbednije da sagleda realne mogućnosti, nego da se izoluje u svojoj udobnoj zoni.

Onda je Mucko čuo nešto što mu je zaličilo na neki pokret u lavirintu. Kada se buka pojačala, shvatio je da neko dolazi.

Da to možda nije Tucko? Možda je on tamo iza ćoška?

Mucko se pomolio i ponadao — kao i mnogo puta pre — da je konačno, možda, njegov drug skupio snagu da...

Da ide za sirom i uživa u tome.